

Egy mai versdalnok

Talán szerencsésebb lenne a fenti címet így írni: egy mai *vers-dalnok*, mert arról van szó, hogy Vitai Ildikó, akinek előadóestjéről írunk: költők verseit adja elő, csak éppen nem *mondja* őket, hanem *dalolja*. Többször hallgattuk őt már a televízióban is gyerekműsorokban, ahol *Weörestől, Zelktől* kezdve, *Horgas Béláig* és egy vietnami gyerekköltő verséig megzenésített számait adta elő. Most is örömmel találkozunk vele a vízivárosi Pinckelklubban önálló estjén.

Mondanivalóját költők szövegeiből állítja össze, dalokat álmódva a versekhez. Jól felépített estje „tanítások”-at hordoz, ha nem is didaktikusan, hanem a József Attila-i értelemben: „hiába fűrösztöd önmagadban, / csak másban moshatod meg arcodat”.

Ez a kedves arcú, hosszú hajú ifjú asszony mások költői szavaihoz álmódja dalait, a vers és dallam reményét hozza közénk, a vigaszt: „miként a föld szétosztja melegét”.

Mindannyiunknak a legfontosabbról énekel, a boldogságról és a szeretetről.

Ezért jajdul föl Györe Imre versével, hogy az a *madár* szálljon, mondja Károlyi Amy versét, hogy az a *virág* fölragyogjon! *Varjas Endre* virágénekére, virágének dallammal felel. Az a Kék virág, mely Károlyi Amy versében is nyílni vágyik másokért — már a romantika is kereste — szüntelen távoli tájakra: önmagukba fordította útjainkat. Ez a virág nyit ma is álmainkban. De az a bizonyos mesebeli madár is itt lépdel szemünk mögött, kínálja maga magát.

Maeterlinck szimbóluma nélkül is ráismerünk, ha most a népköltésből *Zelk Zoltán* versén át bukkan is elének, hisz: „zöld a szárnya, kék a lába — micsoda madár!” — és mert néha sáros a tolla. Az ő fészkét keresi *Vitai Ildikó*, *Weöres Sándor* szavaival, mely „gyöngye ága — édes párja” néki. Hiszen valójában nem is madár az, csak én, te, ő és mindannyian, kik egymás elöl: egymásban rejtekezünk. „Mert ember vagyok és szeretlek” — vonja le a tanulságot *Weöres* sel szárnyalva *Vitai* dala.

Vitai dallamait versszövegek ihletik. Átkel az örök folyón *Eörsi* balladájával, csillaga-révésze az őriző hite, visszaperli az eltűnt ifjúságot *Apáti Miklóssal*, vagy bolyong *Kormos István Havas rétvén*. *Veress Miklós* groteszk gyerekmondókáival pedig a háborút riasztja, lesz rosszat elűző varázslónő. Mintha én járnék — mintha én fájnék, érezzük át *Váci Mihály Esőjét* tolmácsolásában.

Talán nem véletlen műsorában befejezésül *Keresztúry Dezső* versére szerzett *Utolsó dala*, mely egyúttal az első magyar dalemlékek közé is visszafordítja figyelmünket: a híresen szép „virágnak virága — világnak világa” sorpárral.

Egyszerre idézi így a népköltészet egyszerűségét, és az *Omagyar Mária-siralom* ihlető tündöklését. Ha mások verseit éneklí is *Vitai Ildikó*, rokona ő a hajdani ének-mondóknak, *vers-dalnok*: és pengeti, pengeti — ha nem is sírván — de dalolva!

Kelényi István